

(c) whether it has come to the notice of the Government that some posts are fallen vacant if so, the action taken by the Government to fill up these vacant posts ;

(d) whether Government is aware, if the vacant post are not filled up, the development works this Taluk will be held up ;

SRI B. RAMAIAH (Minister for Rural Development and Panchayat Raj).—

(a) and (b) Detailed Statement laid on the Table.

(c) Yes, Instructions has been given to the concerned officers to fill up the vacant posts.

(d) Action will be taken to see that the work will not be held up ,

MATTER UNDER RULE 312

re.—Prevalance of acute Scarcity conditions in some parts of the State.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧/೩ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮೋಲಿರುವ ಕ್ಷಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾವು ಇದನ್ನು ಕಳಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉತ್ತರ ಬಂತು. ನಂತರ I had to contact the Development Ministry.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ನೋಟೀಸ್ ಜನರಲ್ಲಾಗಿದೆ. Seasonal condition, agriculture, drinking water ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ನನ್ನ ದತ್ತಿರ ಇದ್ದಂಥ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ I have prepared a statement. So, I will reply. Even district-wise seasonal condition report, I have got. But, it only requires 40-45 minutes.

MR. SPEAKER.—Is it supplied to the Members ?

SRI M. MALLIKARAJUNA KHARGE.—Yes, we have supplied.

ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಈಗ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಿನ್ನೆ ರೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇವತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಈ ವಿಷಯ, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಮೊನ್ನೆ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಅಮರ್ನಾಥ, ಶ್ರೀ ಹನುಮೇಗೌಡರು, ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಸ್. ರೆಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಇದ್ದಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗಲೂ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ, ಇದು

ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಏನಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿಯಮ ೩೨ರ ಕೆಳಗೆ ರೈಜ್ ಮಾಡಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ General situation seasonal conditions scarcity, drinking water ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡೀಟೇಲಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER.--You can read your statement.

SRI MALLIKARJUN KHARGE (Minister for Revenue).—On account of failure of South-west and North-east monsoons scarcity conditions arose in Karnataka during August, 1980. Immediately after the receipt of the reports from the Deputy Commissioners regarding the adverse seasonal conditions, the Government took prompt action to instruct the Deputy Commissioners to start scarcity relief works in order to provide relief/employment to the people in distress. Up to the end of March, 31, 1981 an amount of Rs. 1,102,042 lakhs were released both under the New plan Heads and "289-Relief", out of which an amount of Rs. 703,90 lakhs was spent on scarcity relief works and also an transportation of drinking water and fodder. The details of the amounts allotted to each district affected by scarcity conditions, expenditure incurred, the number of relief works taken up and the number of persons engaged under the relief works are given in Statement-A.

In addition, Rs. 1,032-53 lakhs have been released among the drought districts from April to June, 1981 out of which Rs. 658.19 lakhs have been spent providing an average daily employment for 3.95 lakhs in April 3.90 lakhs in May and 3.90 lakhs in June, 1981. District wise particulars are furnished in Statement-B. Details of expenditure incurred during 1981-82 (April to 15th June) under several heads of accounts are furnished in Statement-B-1.

The State Government has submitted a Memorandum on the drought conditions during September 1980 to Government of India with a request for central assistance. The Government of India of had deputed a Central Study Team who visited the drought affected areas in December 1980. A revised Memorandum was submitted in January 1981. The Government of India has made available to the State Government an amount of Rs. 6.65 crores by way of advance plan assistance for the year 1980-81.

As the drought conditions became acute during the months of April, May and June, 1981, the Government of Karnataka submitted a fresh Memorandum to Government of India on drought conditions.

The Central Study Team has visited the drought affected areas of Karnataka for the second time during May 1981 and the Team is likely to finalise the quantum of advance plan assistance shortly.

DRINKING WATER :

As a result of failure of both South-West and North-East monsoon the problem of drinking water became very acute in certain pockets of the drought affected areas. In addition, almost 90% of the minor-irrigation tanks dried up. In order to mitigate the hardship experienced by the people, the Government has ordered for digging up of additional borewells in the drought affected areas. The Deputy Commissioners were authorised to issue certificate indicating the places wherever the drinking of borewells was required. An additional number of Geologists and Geophysists were appointed with necessary geological equipments to locate additional number of points in the drought affected areas. The Public Works Department has been asked to accelerate the drinking water programme budgetted for the year 1980-81. An amount of Rs. 100-00 lakhs was released from the scarcity relief funds to meet the expenditure of additional borewells. This is in addition to the budgetted amount of Rs. 6.00 crores under State Sector and Rs. 3.00 crores under Central Sector for the year 1980-81. The details of borewells taken up under the regular departmental programme and under scarcity is indicated in Statement-C. Even after accelerating the regular departmental programme and issue of permission to the Deputy Commissioners to take up additional borewells wherever required, there were 600 villages where water was being transported by trucks and bullockcarts. Incidental to the arrangements for transportation and supply of drinking water, Government have also ordered for procurement of huge pipe tanks by Deputy Commissioners for storage of drinking water. The amounts allotted for this purpose upto the end of March 1981 is Rs. 20.00 lakhs. An amount of Rs. 20.25 lakhs has also been allotted for transportation of drinking water from 1st April, 1981 to 30th June, 1981.

There are 95 rigs (37 private and 58 Government) deployed in the State, including those under repairs, for drilling bores. The deployment of rigs districtwise is indicated in Statement-D.

FODDER ;

In view of the acute scarcity of drinking water and loss of agricultural production, the scarcity of fodder became very acute. The Deputy Commissioners were requested to organise fodder banks and arrange for transportation of fodder from the districts where ever it is in surplus to the districts wherever it is required. An amount of Rs. 10.00 lakhs was released till the end of March 1981 to meet the expenditure on transportation of fodder. An additional amount of Rs. 20.00 lakhs has been realeased during the year 1981-82

The Deputy Commissioners have also been permitted to grow short duration fodder crops alongside the river beds and also in the agricultural farms in consultation with the Officers of the Agriculture Department. They have also been permitted to obtain fodder on donation and distribute the same among the small and marginal farmers at free of cost. The Government have banned transport/sale of fodder outside the state to achieve availability of local fodder for the cattle of the areas. Government have also arranged for cutting of forest grass in Forest-rich districts for supply in the scarcity districts providing for defraying such expenses out of Government funds. To overcome scarcity of water for cattle, Government have undertaken a massive programme of digging pitwells in tank beds.

The Government is keeping a close watch on the situation. The Deputy Commissioners have already been instructed to review the droughts conditions with the officers of the Agriculture Department and keep the Government informed of the steps to be taken up to alleviate the hardship caused to the people. Adequate funds have been placed at the disposal of the Deputy Commissioners. They have also been informed to keep the relief works open till a thorough review is made by the Government. In the meantime, to ensure that the execution of scarcity work is not held up for want of release of funds and that wages are regularly paid to the workers, Government have placed an amount of Rs. 2.00 crores as an advance which the Deputy Commissioners can draw upon to meet their requirements

The Monsoon has broken about three weeks ago. Sporadic heavy rains are reported from some places. There are reports of pre-sowing operations, but the reports do not disclose uniform rains all over the State, even in kharif region. Hence, the situation is being closely watched and areas which are causing anxiety are being supported with necessary funds. The National Rural Employment Programme schemes are also being utilised for giving employment in affected areas.

STATEMENT 'A'

STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF WORKS TAKEN UP
NUMBER OF LABOURERS ENGAGED AND AMOUNT RELEASED
AND SPENT DURING 1980-81.

(Rs. in lakhs)

Sl. No.	Name of the District	No. of works taken up	Labourers engaged	Amount released upto 31-3-1981	Amount spent upto 31-3-1981
1	2	3	4	5	6
1.	Bangalore	507	6,818	14.00	16.12
2.	Chitradurga	2,510	2,701	24.01	20.59
3.	Kolar	864	25,320	80.25	69.31
4.	Tumkur	749	9,824	16.55	12.13
5.	Chickamagalur	—	—	2.25	0.77
6.	Hassan	105	7,336	10.90	2.07
7.	Mandya	172	3,140	11.24	1.34
8.	Mysore	128	1,363	18.05	6.97
9.	Bellary	423	16,372	61.39	46.19
10.	Bidar	344	4,328	61.30	11.34
11.	Gulbarga	451	20,406	122.05	42.54
12.	Raichur	108	25,133	109.10	145.98
13.	Belgaum	234	26,340	639.32	51.16
14.	Bijapur	1,356	60,732	258.40	240.41
15.	Dharwad	316	10,186	66.52	36.98
TOTAL		8,267	2,76,999	1,097.042 5.000	703.90
				1,102.042	

STATEMENT-B'
STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF WORKS TAKEN UP
NUMBER OF LABOURERS ENGAGED AND AMOUNT RELEASED
AND SPENT DURING 1981-82

(Rs. in lakhs)					
Sl. No.	Name of the District	No. of Works taken up	Labourers engaged	Amount released upto 30-6-1981	Amount spent upto 15-6-1981
1	2	3	4	5	6
1.	Bangalore	507	9,122	22.77	9.38
2.	Chitradurga	413	10,308	28.09	14.24
3.	Kolar	1,933	27,184	111.44	65.30
4.	Tumkur	376	4,347	24.59	10.63
5.	Chickamagalur	50	280	0.65	—
6.	Hassan	93	6,222	10.35	4.91
7.	Mandya	78	12,459	21.50	7.40
8.	Mysore	1,005	5,023	26.75	12.78
9.	Bellary	403	9,859	48.67	37.00
10.	Bidar	344	11,802	38.55	6.54
11.	Gulbarga	615	37,443	141.50	89.99
12.	Raichur	738	39,692	133.55	85.93
13.	Belgaum	259	43,771	73.60	56.12
14.	Bijapur	1,216	84,490	294.00	223.13
15.	Dharwad	287	10,146	56.52	84.84
TOTAL		8,317	3,93,148	1,032.53	658.19

STATEMENT

STATEMENT INDICATING THE EXPENDITURE INCURRED AS

Sl. No.	District	307	313	337	537
1	2	3	4	5	6
1.	Bangalore	—	0.90	5.10	—
2.	Chitradurga	—	2.02	2.92	—
3.	Kolar	3.69	2.85	18.71	—
4.	Tumkur	.50	0.02	2.90	—
5.	Chickamagalur	—	—	—	—
6.	Hassan	.09	0.18	1.28	—
7.	Mandya	—	0.15	—	—
8.	Mysore	.95	—	2.16	—
9.	Bellary	.87	1.98	22.20	—
10.	Bidar	1.11	1.30	0.08	—
11.	Gulbarga	30.64	0.35	20.70	0.08
12.	Raichur	32.82	8.55	33.91	—
13.	Belgaum	28.80	0.47	14.50	0.63
14.	Bijapur	100.57	3.77	75.80	—
15.	Dharwad	17.00	1.00	12.12	—
TOTAL		231.04	23.54	212.38	0.71

A.B.W. = Additional Bore Wells.

D. W. = Drinking Water.

— 'B - I'

ON 15TH JUNE 1981 (HEAD OF ACCOUNT WISE)

(Rs. in lakhs)

306	533	314	314 A.B.W.	289 D.W.	289 Fodder	289 Others	Total
7	8	9	10	11	12	13	14
2.20	—	0.07	1.11	—	—	—	9.38
5.44	—	3.38	—	—	—	0.48	14.24
25.21	—	14.84	—	—	—	—	65.30
2.55	—	3.66	—	—	—	—	10.63
—	—	—	—	—	—	—	—
0.83	—	0.32	1.72	0.41	0.08	—	4.91
1.25	—	6.00	—	—	—	—	7.40
0.60	—	1.07	—	—	—	—	12.7
3.20	—	3.75	—	—	—	—	37.00
0.22	—	3.70	—	0.13	—	—	6.54
3.92	2.50	15.30	16.50	—	—	—	89.99
6.40	—	4.25	—	—	—	—	85.93
1.08	—	9.91	—	0.73	—	—	56.12
15.04	—	20.48	6.53	0.70	0.15	0.09	233.13
0.37	—	0.25	4.10	—	—	—	34.84
68.31	2.50	86.98	29.96	.97	10.23	0.57	658.19

STATEMENT - C
STATEMENT SHOWING THE PROGRESS ACHIEVED UNDER BORE WELL PROGRAMME
DURING 1980 - 81

Sl. No.	Name of the District	Progress achieved under					Total
		State Sector	Central Sector	Tribal Sub-Plan	Scarcity Relief		
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Bangalore	244	32	—	62	338	
2.	Chitradurga	218	1	—	100	319	
3.	Kolar	325	51	—	74	450	
4.	Tumkur	257	1	—	24	282	
5.	Chickamagalur	155	160	4	—	319	
6.	Hassan	160	82	—	—	248	
7.	Mandya	280	3	—	—	283	
8.	Mysore	277	2	8	—	287	
9.	Bellary	246	4	—	15	265	
10.	Bidar	200	6	—	6	212	
11.	Gulbarga	399	13	—	68	480	
12.	Raichur	353	16	—	55	424	
13.	Belgaum	259	12	—	8	279	
14.	Bijapur	237	11	—	70	318	
15.	Dharwad	104	5	—	31	140	
TOTAL		3,720	399	12	513	4,644	

STATEMENT 'D'
DEPLOYMENT OF RIGS IN THE SCARCITY OF AFFECTED
DISTRICTS

(in Nos.)

Sl. No.	Name of the District	Depart- mental rigs	Private rigs	Slow rigs	Total
1	2	3	4	5	6
1.	Bangalore	4*	—	—	4
2.	Chitradurga	2	1	—	3
3.	Kolar	3	5	2	10
4.	Tumkur	3	3	1	7
5.	Chickamagalur	1	—	1	16
6.	Hassan	1	3	—	4
7.	Mandya	—	—	—	—
8.	Mysore	1	—	6	7
9.	Bellary	2	1	—	3
10.	Bidar	1	6	—	7
11.	Gulbarga	5	6	—	11
12.	Raichur	2	3	—	5
13.	Belgaum	3	5	—	8
14.	Bijapur	2	3	—	5
15.	Dharwad	4	1	—	5
TOTAL		34	37	24	95

*Two rigs under repair at Bangalore.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೩.೯೫ ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ೩.೯೩ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಡಿಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊನ್ನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೬೦ ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ೯೦ ಸಾವಿರ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಡಿಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ೨ ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ನಾವು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಏನೇನು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಫಂಡ್ಸ್ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಸೀಜನಲ್ ಕಂಡೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ತಾವು (ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ ರಿಗ್ ಒಂದೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧೫ ಎಂದು ಬಿದ್ದಿದೆ, ಇದನ್ನು ಒಂದು ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರಿಗ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ೭೬. ಅದರಲ್ಲಿ...

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದೇನೋ ೧೫ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೀರಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ.—ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು.

BANGALORE DISTRICT :

The pattern of rainfall in Bangalore District is better than the previous year in Channarayana, Kanakapura and Magadi Taluks during the months of April, May and June 1981. The actual rainfall received during the months of April, May for the entire district is more than normal. In respect of April and May it is better than the previous year and more than normal and the overall rainfall in the District during the month of April and May and June is more than normal being 45.8 mm, 131 mm and 15.5 mm, respectively. Kharif sowing of Ragi, Jowar, Groundnut and Horsegram is in progress throughout the District. Harvest of summer paddy is in progress in Doddaballapur and Nelamangala Taluks. The labour attendance during April and May and June is 10,463, 11,149 and 20,059 respectively. Insufficient rainfall has been recorded in Bangalore North, Doddaballapur, Kanakapura and Ramanagaram Taluks. No scarcity of drinking water has been experienced and some scarcity of fodder is felt in some villages of Doddaballapur, Kanakapura taluks. An expenditure of Rs. 9.30 lakhs as against an allotment of Rs. 23.77 lakhs has been incurred during 1981-82 up to 15-6-1981.

KOLAR DISTRICT :

In Kolar District, the rainfall in respect of two taluks i. e., Bangarpet and Malur out of 11 Taluks in Kolar District is more than normal during the months of April, May and June. The district actual average for the month of April is less than normal by 14.5 mm and it is more than the normal by 1.1 mm during the month

of May 1981. For the month of June, the distribution of rainfall in 9 taluks out of 11 taluks has been uneven and even though rainfall during May is little more than the normal, some of the Taluks did not receive any rains during April and May and received inadequate rains up to 23-6-1981. Because of the inadequate rains in parts of the District, sowing operation was not undertaken in some of the Taluks. Ploughing and manuring operations are in progress. Scarcity of drinking water is not felt. Cattle disease noted in Shidlaghatta has been controlled by taking preventive measures by the concerned Department. Labour attendance has increased from 27047 in April to 30076 in the first week of May and to 36,561 in the first week of June 1981 which points out the fact that the rains received in the District are not adequate enough to engage the agricultural population in the agricultural population in the agricultural operations and consequently the need for continuance of scarcity works appears to be imperative. An expenditure of Rs. 65.30 Lakhs against an allotment of Rs. 94,44,000 has been incurred for the year 1981-82 up to 15-6-1981. Supply of fodder to the needs taluks is continued.

CHITRADURGA DISTRICT :

The rainfall in Hosadurga Taluka has been better than the normal for the months of April, May and June whereas the remaining eight taluks of the District, it has been less than the normal. For the month of April, it is 8.6 mm less than normal and for the month of May it is less than normal by 14 mm and for the month of June the rainfall has been inadequate in eight taluks out of nine taluks of the District. Sowing operations in respect of Kharif crops such as Jowar, Groundnut, green-gram, black-gram etc., are in progress in Holakere, Hosadurga, Chalakere, Chitradurga, Davanagere and Harihar taluks. The standing summer crops such as paddy and sugarcane are in a normal condition. Ploughing and sowing operations are in progress in some parts of the Taluks. Drinking water is available in all the Taluks except in Molakalmuru Taluk. Scarcity of fodder is felt in Challakere, Chitradurga, Molakalamuru and Hiriya Taluks. Rinder-pest disease in cattle was noticed in Challakere Taluk. An expenditure of Rs. 14.24 Lakhs has been incurred against an allotment of Rs. 15.09 lakhs, for the year 1981-82 upto 15-6-1981. The labour attendance has been on the increase from 2001 in April to 3800 in May 1981. A telex message requesting the Deputy Commissioner to appraise the Government of the steps taken by him to combat scarcity by providing employment and also to prepare contingent plan to continue scarcity works in the affected areas and to provide the drinking water and fodder has also been issued.

HASSAN DISTRICT :

The actual average rainfall in the District was 15.9 mm as against 52.7 mm namely in the month of April 1981 and 158.6 mm and 118.5 mm in May and June 1981, respectively. The excess rainfall during the month of May 1981 is attributable to the excess recorded in Alur, Arakalgud, Arasikere, Hassan and Hole Narasipura Taluks. The rainfall for the month of June up to 23rd has been far lesser than the normal Unless compensated by good showers in the last week of June 1981 Agricultural operations in respect of Kharif, Ragi, Jowar, Maise, Potato, castor and groundnut are briskly going on. An expenditure of Rs. 4.91 Lakhs is against an allotment of Rs. 10.35 lakhs for the year 1981-82 has been incurred up to 15-6-1981. Labour attendance which was 4337 in the first week of April has shot up to 6222 in the first week of May but was reduced to 4196 in the first week of June. The decrease in the labour attendance could be attributed to the heavy showers during the month of May which have prompted the full scale agricultural operations in the District. Scarcity of drinking water and fodder has been felt and cattle health problems have not been noticed.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ, ಆದರೆ ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು.—ಬಳ್ಳಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.

SRI MALLIKARJUN M KHARGE.—I will also give the details of Dharwar. The actual average rainfall as against the normal, has recorded an increase of about 9 mm in April and May 1981. There has been a shortfall against the normal rainfall in Navalgund, Gadag and Ron. Agricultural operations in respect of khariff, green-gram, ground is nut, hybrid jowar etc. are going on in all the taluks. Drinking water problem was faced in three villages in Gadag, three in Hubli, two in Mundargi, four in Navalgund and five in Ron taluk. Scarcity of fodder was felt in 23 villages of Gadag taluk and 12 villages of Mundargi taluk. Cattle is reported to be generally healthy. An expenditure of Rs. 34.84 lakhs has been incurred as against Rs. 49.52 lakhs for the year 1981-82. upto 15-6-1981. Labour attendance in the scarcity relief works has increased from 4,249 in the first week of April to 11,296 in the first week of May. But it has decreased to 9,128 in the first week of June, 1981. The trend indicates lesser response to scarcity relief works in view of the wide-spread rains in few of the taluks in the district.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮನಿಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಎ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೆಲವು ಅನುಮಾನಸ್ಪದವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨,೫೦೦ ಆಗಿದ್ದು ೨,೭೦೦ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು ೩೦-೩-೮೧ ಕ್ಕೆ ೨೪.೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೩೦-೩-೮೧ ಕ್ಕೆ ೨೦,೫೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಹುಶಃ ಟೈಪಿಂಗ್ ತಪ್ಪಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ತಪ್ಪೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ** — ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳ ಹದಿನೈದನೇ ತಾರೀಖಿನ ತನಕ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾದದ್ದೇನೋ ನಿಜ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾದ ರೈತರು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದರು. ಬೆಳೆ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕನೇ ಬೆಳೆ ಬರಬಹುದೆನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಇಂಚು ಮಳೆ ಬಂತು. ಅದನ್ನೇ ಸರಾಸರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇಷ್ಟು ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಇಷ್ಟು ಇಂಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಮತೋಲಕವಾಗಿ ಬಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿವಸ ಹತ್ತು ಇಂಚು ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಇದ್ದ ಮಣ್ಣಿನೆಲ್ಲಾ ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಉತ್ತಮ ಮಳೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೋಲಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ಗುಡುಸಾಬ್.—ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಹನುಮೇಗೌಡರೇನೂ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೇ ? ಅವರು ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನೀವು ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಹೇಳಿ. ನೀವಿರುವುದೇತಕ್ಕಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಮಳೆ ಹೋಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆ ಬಂದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕ್ಷಾಮದ ಭೀಕರತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇ ಹೊರತು, ಹೋದ ವರ್ಷವೂ ಸಹ ರೈತರು ಒಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಮೊದಲು ಬಂದ ಮಳೆಯಿಂದ ಆಶಾಭಾವನೆ ತಡೆ ರೈತರು ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಮಳೆ ಬಾರದ ಕಾರಣ, ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ ತೊಂಬತ್ತು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆ ಸಹ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಸಲು ಬೀಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹದಿನೈದು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಕಡೆ ನೋಡಿದರೂ ಶೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಕೂಡ

ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸುದ್ದಿವದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬಿಡುವಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಶೇಕಡ ೬೦ ಭಾಗದಷ್ಟಿರುವ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ರೈತರು ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಿಗದೆ ಅನೇಕ ರೈತರು ಸಿಕ್ಕಿಡವ್ವು ಬೆಲೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದ್ದ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ ಕೂಲಿಗಾರರು ಮತ್ತು ಬಡವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕರುಳು ಕೆತ್ತುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಮತ್ತು ಆಗಿರುವ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಕು. ಎಸ್. ಪ್ರಮೋದವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುಮಾರು ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದು, ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾರಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಇದು ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಸಲಹೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಜನಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಖಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಮಳೆ ಹೋಗಿ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿ, ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು, ಸಾಯುವಂತಹವರನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನಹ ಈ ಜನರು ನಮ್ಮ ದಿಯಿಂದ ಬಾಳುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದನಗಳ ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಬೇಕು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸಿಂಪಲ್ ಆಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುತ್ತು ರೈತರ ಪಶುಸಂಪತ್ತು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ, ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದನಗಳಿವೆ, ಹುಲ್ಲಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಎನ್ನುವ ತರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ವಾಸ್ತವ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕಂತಾದ್ದನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ

ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟೋಲ್ ರಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೋಳ ಉಂ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೯೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದೇ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟೋಲ್ಗೆ ೧೮೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ತರದ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಡ ಜನತೆ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕೂಲಿಸಾಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿ ರೇಟು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೆ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಾಗ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ, ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಂದ, ಜೋಳ, ಬರಟುಧಾನ್ಯ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ರಾಪ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮುಖಾಂತರವೂ ಒಂದೊಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕ್ವಿಂಟೋಲ್ ಎಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜೋಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಸ್ಕಾಕ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ರಾಗಿ, ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಜೋಳ ವಿತರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಜನರು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು. ಇದ್ದಿತ್ತು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ವಿಧ್ಯಾವಂತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೂಗಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ಅಂತಹವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತು ಭಾಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಕೀಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವ ಜನ, ಒಗಟುಗುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವ ಜನ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರು ಜೀವ ಸಹಿತ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಕ್ರಾಮಪೀಡಿತ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ರಾಗಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಜೋಳ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಬಾರುನಾಲೂ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಒಂದು ದೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒರಿಸ್ಸಾದಿಂದ ೫೦ ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟೋಲ್ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ತರಿಸಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಷ, ವರ್ಷ ಅಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆಯೇ, ಹೊರ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ದೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ಪೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹಾಸನದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬಡಕಲು ದನಗಳು ಮತ್ತು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾಂಗೇ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮಂಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಶೇಕಡಾ ೮೦ ಭಾಗ

ಜನರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಾಗ ಗಂಜಿ ಕೊಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಾಯಂ ಬಗ್ಗೆ ಖಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರುಣರು, ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಸೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ವಾದಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭರದ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಭೇರನಗೇ.- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಒಂದಾಗ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಈಗ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೆಗೌಡ.- ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಅಪ್ಪರ್ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರೂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನೀರು ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹರಿಯಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಟ್ಟು, ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಫೆಕ್ಟೆಡ್ ಬಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ, ಬೋರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಪಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಕೊನೆಗೆ ಕಂತಿನ ಮೇಲೆ ಅವರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹರಿಯಾಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

೧೧-೨೦ ಎ. ಎಂ.

ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಎಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕ್ಷಾಮ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಾವುವು ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲಿ, ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೋಗಿಬರಲಿ, ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಮೇಲೆ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶಾರ್ಗ.- ನಾವು ಹರಿಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ತೋರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಭೇರನಗೇ.- ಈ ಬೇಡಿಕೆಯಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೆಗೌಡ.- ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೨ ತಿಂಗಳೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಥ ನೀತಿ ಬೇಡ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು, ನೀವು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಗೆ ನಾವು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಯಾರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಿದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೂವನ್ನು ಬದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನೀರು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹರಿದುಹೋಗುವ ನೀರು ಸುಮಾರು ೨೦೦-೩೦೦ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ಯಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ನೀರನ್ನು ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ, ತುತ್ತಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳೂ, ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿನೀಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತಾ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡ (ಸಾತನೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಕಡೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಮಾತು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ “ಬಾಯಿ ಇದ್ದವಳು ಬರಗಾಲದಲ್ಲೂ ಬದುಕುತ್ತಾಳೆ” ಎಂದು. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ದೀಪದ ಕೆಳಗೆ ಕತ್ತಲು ಇರುವಂತೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ರಾಗಿಯ ಕಣಜ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ರಾಗಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತು ಈಗ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಗಾಲವಾದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಮಳೆಯೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲೇ ರಾಗಿ, ಎಳ್ಳು, ಜೋಳ, ಎಲ್ಲವೂ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್, ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಮಳೆ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಇದು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇ, ಅಥವಾ ಎರಡು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸ ಬೇಕೆಂದರು. † ಬಹುಶಃ ಈ ವಿವರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ರೀತಿ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳು ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕನಕಪುರ ತಾಲೂಕು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಎರಡನೆಯ ದೊಡ್ಡ ತಾಲೂಕಾಗಿದೆ. ಲೈ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣ ಏನೇನೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಕಪುರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಬದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನೂ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೇಕಾದುದು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಉಸಿರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಡಿ.ಡಿ ಸಿ. ಮಿಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೨೦ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರ ಪೈಕಿ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೨೨ ಬೋರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ರಾಮಯ್ಯ ನವರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಂಥೆಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದೋಬರ ದೊಡ್ಡಿ ಎಂದು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಅದು ಒಂದು ದ್ವೀಪ ಇದ್ದಂತಿದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಸಂಸಾರಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಸುಮಾರು ೨೫ ಸಂಸಾರಗಳು ಉಳಿದವು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಕಾರಣ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಚಿವರು ಈ ರೀತಿ ಸಂಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನೋಂದು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತೀ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಉಳುವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಮುಂತಾದವು ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರೋಣವೆಂದರೆ ಅವರು ಸದನದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಅತೀ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಏನೋಂದು ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಬಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೨೦-೨೨ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತಿಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒದಗತಕ್ಕಂಥ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀಗಿಸಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕೂಡಲೇ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಒದಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಮೂಲಕ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಮ್ಯಾಟರ್ ಅಂಡ್‌ರೋಲ್ ೩೦೨ರ ಕೆಳಗೆ ಕೇಳಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ, ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಇದೇ ವಿಷಯದಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚೀರ್ಮನ್.—ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ರೂಲ್ ನಂ. ೩೦೨ ಕೆಳಗೆ ಕೇಳಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಪ್ಪಾಜಿ (ಕನಕಪುರ).—ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮೇ ಗೌಡರು, ಮಾನ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡರು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಯಾವರೀತಿ ಭೀಕರಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರುಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಮಳೆಯಾಯಿತೆ ಹೊರತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಮಳೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪುರ್ಗೇ.—ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರವರ ಜರ್ನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಳೆ ಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. I have clearly stated in my statement that insufficient rainfall has been recorded in Bangalore, Doddabalapura, Kanakapura, and Ramanagara Talukas.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಪ್ಪಾಜಿ.—ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವೇ ಮತ್ಸ್ಯ ಜರ್ನಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮತ್ಸ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಗಳಾದ ನೆಲಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಮೊಗಡಿಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಜೋಳ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಳೂ ಕೂಡ ನಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಳೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಬರ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಬಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಗಿಯ ಹೊಲವನ್ನು ಹದಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಬಿತ್ತನೆ ಶುರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ನೋಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಫೈರ್‌ಯ ಬರುವಂಥ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕನಕಪುರದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ವಿನಾಟಿಗಿ ಕರೆದು ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ರೀತಿಯ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೨೧ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೨೧ಕ್ಕೆ ೬-೧೦ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೇರಿದಂತೆ ೬೮೦-೭೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೭೧೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦೦-೩೨೦ ಬಾವಿ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಂತಿರಬೇಕು ಅಭಾವವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಯಾವಂತಿ ಭೀಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ನಾನೇ ಬುದ್ಧಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಯರಾಡಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ೩೦-೪೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಂಚಿ ೨-೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೩೦೨ರ ಕೆಳಗೆ ರುಜು ಮಾಡಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚೇರ್‌ಮನ್.—ತಮಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ರೂಲ್ಸ್ ನಂಬರ್ ೩೦೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಡಿಪ್ಟಿಕ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚೇರ್‌ಮನ್.—ನಾನು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. The matter before the House is under 312. It has been admitted and is on the agenda. If some hon. Members are not here, let this discussion be over, we will give a chance to speak to them also.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು, ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿವರದಿಂದಲೂ ಸಹಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೆ. ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. In Statement A, in Bangalore instead of 63,889, it should be corrected as 10,636. In Chitradurga, the number of works taken up is 510 only and not 2510. So, total number of works taken up is 6267. Total labourers engaged in the State in 80-81 is 2,23,517.

In statement-B, Bangalore District, the labourers engaged is 15020 and not 90122. So, total labourers engaged in the State in 1981-82 upto 16th June is 3,18,046. This should be corrected.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ.—ಎರಡೂ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ಏನು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದೇನೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದಲ್ಲ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ನಿಯಮ ೩೦೨ರ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಿದೆ. Some Hon'ble Members have signed and let them say what they have got to say. ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಪ್ಪಾಜಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಏನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗಾಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೋ ಅವೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಪಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಏನಂದರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಏನು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು ಅವು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏಂದರೆ, ಈಗ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೫ ರೂ. ನಂತೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ರಾಗಿ, ಜೋಳದ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೇಜಿ ರಾಗಿಗೆ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದು ಆತನಿಗೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ ಇಡೀ ದಿನ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ೫ ರೂ. ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಆತ ೨ ಕೆ.ಜಿ. ರಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅಂಬಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ೫ ರೂ. ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆತ ೫ ರೂ. ಕೂಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆತನಲ್ಲಿ ತಾಕತ್ತು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ? ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಅಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಅವರು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಕ್ವಾಂಟಮ್‌ನಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ ಆರಾಧನಾಕರವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗೆ ಬೇರೆ ಜೀವನ ವಾಗ್ಗ ಇಲ್ಲದೆ, ಸೋರಿಗೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನು ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದು ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಆವರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಕನಕಪುರ, ಹೊಸಕೋಟೆ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಅಭಾವ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉಚಿತ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ರೈತರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೇವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಣ್ಣ ರೈತ ೨-೩ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನು ಹಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ಹೋಗಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಟಿ.ಎ.ಐ.ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಲವಾರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ಸ್ವಾಕೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ (ಸಂತೆವಾರನಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಪೈಕಿ ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿನ ಯೆಳಂದೂರು, ನಂಜನಗೂಡು, ಗುಂಡೂಪೇಟೆ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ಹೆಗ್ಗಡೆ ದೇವನಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಪೂರ್ವ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಜೋಳವನ್ನು ಬಿತ್ತಲಾಗಿ ಆ ನಂತರ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಪೈಲೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿಹೋಯಿತು. ಆ ನಂತರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ನಂತರ ಮಳೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ನಂತರ ಬಿತ್ತಿದ ಮೊಳಕೆಗಳೂ ಸಹಾ ಒಣಗಿಹೋದವು. ಮೂರನೇ ಸಾರಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯೂ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಮೇಲೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಬಿತ್ತಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮಳೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿತು. ಈಗ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಬೇಕಾದ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಮಳೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೂಡಾ ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿವೆ. ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬುದು ಹೊಟ್ಟೆಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು

ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪುಗಲಾರದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಅರಿತು ಅನೇಕಾನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಇಲ್ಲವೆ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ ; ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ ; ನೀರಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಳೆದ ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ಯೋಗ ದೃಢೀಕರಣ ಯೋಜನೆ ಮುಖಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಇ.ಎ.ಎಸ್. ಯೋಜನೆ ನೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦ ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಿತು. ಸ್ಟಾಂಕ್ಷನ್ ವಗೈರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ೧೦೦ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ೪೦ ದಿವಸಗಳು ಉಳಿದುಹೋದವು. ಕ್ಷಾಮದಿಂದಾಗಿ ನೀರು ವಗೈರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಇ.ಎ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್‌ನ್ನು ೧೦೦ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರು. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೇವೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ತರಿಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ನದಿಗಳ ಆಜುಬಾಜಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ನದಿಗಳಲ್ಲೇ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನೀರು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಹೇಗೆ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ? ಇನ್ನು ಜಂಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಜಂಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ ? Not even a blade of grass in the District. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುವ ವಿಷಯವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

೧೧-೦೦ ಎ. ಎಂ.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡ್ರಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಭಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದೆಂದು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳವರಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಕಳುಹಿಸದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಆರ್ಡರ್ ಕಳುಹಿಸಿ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಭಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗ ದೃಢೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗಾದರೂ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಫೀರ್ಟನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಶನ್‌ಗಳನ್ನು ಆ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲೇಬೇಕು.

ಫೀರ್ಟನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಜಯದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರು ಮಾತನಾಡಿ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯದೇವರಾಜ ಅರಸ. (ಚಾಮಂಡೇಶ್ವರಿ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಭಾವಪಡಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಉನ್ನತೋನ್ನತ ದೃಢೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರಿಟ್‌ಲೈಟ್‌ (೧) (ಬಿ) ಸಲ್ಲಿ ೨೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆಯೆಂದೂ ಅಲ್ಲದೆ ೮ ಲಕ್ಷ ೯೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾದುದಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಂದು ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರೆಡು ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಅಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ೨ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ಬಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಬದಲೆ ಸಂಶೋಧ. ಅದರ ಕೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹವರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲವೇ, ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಬದಲೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಡವರಿಗೆ ಬಂದು ಹೊತ್ತು ಉಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ತಾವು ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತಾವು ಅಭಾವ ಪರಿಹಾರ ತಯಾರು ತಡೆಗಟ್ಟಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ನಾನು ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಮಳೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅದ್ವೈಕತೆ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಇರುವಂತಹ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನಿಂದ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ೬ ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಯಾಗಬೇಕು, ರೈತ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯವಕ್ಕೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗಾದರೂ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಅದ್ವೈಕತೆ ಇದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ೬ ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ರೈತನಿಂದ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಇರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವುದು, ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ವಸೂಲಿಗೋಸ್ಕರ ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ರೈತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ೧೦೦.೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೂ, ಬಡ್ತಿ ಸುಸ್ತುಬಡ್ತಿ ಎಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹ್ಲಸ್ ವಿಷ್ವು ಹಣ ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹಾಳು, ಸಾಲವು ತೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನೋಲಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ. ಉದ್ಯೋಗ ದೃಢೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ಯೋಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟಂತಹ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ೬ ಕೋಟಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ೬ ಕೋಟಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಉದ್ಯೋಗ ದೃಢೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು,

ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡದೆ ನಮ್ಮ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಒಂದನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ೬ ಲೋಕಲ್ ರಿಗ್‌ಗಳಿವೆ, ಒಂದೇ ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕವರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ತುಂಬಾ ಸಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇರುವ ರಿಗ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತಿವೆ. ಆಳವಾಗಿ ಕೊರೆಯಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಆಭಾವ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇರುವ ಕಂಡಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾವುದೇ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅಭಾವವಿರದಿದ್ದರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಹಣ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಪಾಲಾಗಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಅವರ ಅಪೌಂಟ್ ಹೆಡ್ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಯಾವುದೇ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ವೆಂಚ್ಚು ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಬಾರದೆ ರಾಗಿ ಸಸಿ ನೆಡಲು ಇವತ್ತು ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ವರುಣಾನಾಲೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಪುರಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಸುಮಾರು ಒಂದೆರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸುಮಾರು ೭೦ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಾವ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೭೦ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆ ನಾಲೆ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳು ಕೆಲಸ ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೇರವಾಗಿ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ (ಕಳ್ಳೆಬೆಳ್ಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಈಗತಾನೇ ಬಹಳ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಸೇರಿವೆ, ಜೊತೆಗೆ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲೂ ಎರಡೆರಡು ಹೋಬಳಿಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಒಂದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಆರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಹಾಗೂ ದರಿದ್ರರು ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಾಗೂ ಬಡತನದಲ್ಲೇ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಜನರು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾವು ಏನು ಒಂದು ಅಂಕಿಅಂಶ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈವೊತ್ತು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು, ೩೦-೩-೦೯ರಂದು ರಿಂದೆಯೇ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳು ಇವು. ಅವರೂ ಸಹ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—(ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) ತಾವು ಈ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ (ಬಿ) ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೮೧-೮೨ ರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ರಿಯಲ್ ಆಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ.—ತಾವು ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದಿರುವರೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ.

(MR. SPEAKER in the chair)

ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕವುಗಳೂರು ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಪಾವಗಡ ಈ ಸ್ಥಳಗಳು ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ವಿರಿಯಾ ಎಂದು ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಪಿ. ಯೆಂದು ಬಿಡುಬಿಡು ಹೇಳಿಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಗುರುತಿಸಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಡುಬಿಡು ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಳೆ ಬರಬಹುದು, ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ವಿರಿಯಾ ಎಂದು ಅವರೇ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಕೇವಲ ೧೬ ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ, ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀವು ಬಂದಿರುವ ಹಣ ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ಇನ್ನು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀವು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಸಾಲದು. ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ ದುಲಿಯಾರ್ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಇದು ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಹೋಬಳಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದು ಒಂದು ಕಿರಿದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರದೇಶವಾಗುತ್ತದೋ, ಯಾವುದು ಒಂದು ಕಿರಿದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹೋಬಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೋ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣ ಬಂದಿರುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರು ಇವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ೨ ಕೆ. ಜಿ. ರಾಗಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಯವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ದುಡಿದರೂ ಸಹ ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವಷ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದೇ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೀವು ಎಷ್ಟೇ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೆಲವರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಜನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕ್ಷಾಮ ಬರಲಿ ಎಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಇಂಥಾವರು ಅನೇಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಅವರಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಗಿಬಾರದು. ನೇರವಾಗಿ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇದೆ. ಹಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈವರೆಗೂ ದಿವಸ ಒಂದು ರೀಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೋಲರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಅನೇಕ ಸೆಲ ಅವರೆಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪರ್ಮನೇಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನಲ್ಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಅಂದರೆ ರೋಲರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟಿಪರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ್ಗೆ ೪ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದು ಡಾಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು, ಇದು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಾರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಹ ಆಯಿತು. ೫ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಮಿಟೀಸ್‌ಗಳು ಇವೆ ತಾವು ಸಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳು ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇದು ಜನರಲ್ ಡಿಸ್ಪನ್ಸ್ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಸಲಹೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ, ಯಾವಾವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಈಗ ಅವರು ವೇರಿಯಸ್ ಹೆಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಅಂತ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳು ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವ ಕಡೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಒಂದು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಜನರಲ್ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಡಿವಿಷನ್‌ಡ್ಸ್‌ಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ, ಮೈನರ್ ಇಂಜಿನೀರಿಂಗ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ, ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ಡಿವಿಷನ್‌ಡ್ಸ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಅವಾಗ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ಮ್ಯಾಟರ್ ಅಂಡರ್ ರೂಲ್ ೩೧೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಇದರ ಸ್ಪೆಷೀಟ್ ಲಿಮಿಟಿ ಏನು ಇದೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಈ ನೇಟೀಸ್ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೊದ ಸಲವೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ, ಈ ಸಾರಿಯೂ ಮಳೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆ ಇದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ, ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರದ ಒಂದು ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಪೆಷೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಅಭಾವ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಪೆಷೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲಾ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ತಮಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಲೋಕಾಭಿರಾಮನ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ೨೦-೨೫ ಸಾವಿರ ಅಂತ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ, ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಷಯ ಇಷ್ಟೆ. ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚೇಕು, ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚೇಕು ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಈವಾಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಂತಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ. ಸಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಮಳೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋಬಳಿ ಕಡೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂಥಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ವಾಸ್ತವವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಏನು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಗಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಹಣ ಉಳಿದಿವೆ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಹಣ ಉಳಿದಿವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇಂಥಾ ಕಡೆ ಇಂಥಾ ಟೆಂಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡಾಟ್ ಪರಿಯಾಸ್ ಎಂದು ಈಗ ಛಿ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಗೌರವ ಮೆಂಟ್ ಆಡರ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಛಿ-ಶಿ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಸಹ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಡಿಸ್‌ಸ್ಟ್ರೆಸ್‌ಡ್ ಎಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿ. ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.— If you have got list of those things you can pass it in to the Minister. ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತುಮಕೂರಿ ನಲ್ಲಿರುವ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ೨೧-೨-೧೯೮೦ ರ ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಇದೆ ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್ ೧೫ ರ ವರೆಗೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಜೂನ್ ೨೫ ರ ವರೆಗೆ ನೀವು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಇಂಥಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವಂತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅನೇಕ ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಗಳೂ ಶುರುವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಿರಿಯಾಸ್ ಡಿಸ್‌ಟ್ರೆಸ್ ಆದರೂ ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಅಂತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದುವರಿಂದ let us bear that also in mind.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ.— ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈವಾಗಲಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಏನೆಂದರೆ ಸಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈವಾಗಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಈ ಕಾಮೆಂಟ್‌ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥರ್ಟೀಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಏನು ಇದೆ ಜೂನ್‌ಗೆ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಳೆ ಬರವತನಕವಾದರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೂಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಈಗ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಾಲದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ, ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, 'ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಸಂಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರೈತರು ದೊರೆದ ಶುಳಗಳಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಮನ್ ವಲೂಕ ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಕ್ಲೈಮ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ತಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರೈತರು ಹುಲ್ಲು ತರಬೇಕಾದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರವರ ಮತ್ತು ಸಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮೂಲಕ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರಿಸಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ೮ ದಿವಸದ ಒಂದು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಕುರಿಗಳು ಸಪ್ಪೆ ರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತೂ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅಸಪ್ಪೆ ರೋಗ ದನಗಳಿಗೂ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಆ ರೋಗವನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೇ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕುರಿಗಳು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ದನಗಳೂ ಕೂಡ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಏರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ೩-೪ ರಿಂಗ್‌ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಕೀರಿಟಿ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೪೦ ರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಕೊಡಲೇ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದೂಡದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಂಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಒಡೆದುಹೋದಂತ ಸಂರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಲ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತೇವೆ. ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಕೂಡ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಸಾರಿ ನೋಟ್ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಸಾಲವನ್ನೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಂಪ್ಲೊಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರವರು ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರವರೇ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಯಾರ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ತೆಗೆದಂತೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೀರಿಟಿ ಕಂಡಿಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ

ಮಂತ್ರಿಯವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಳೆದ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ ಬಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಎರಡು ಹೊತ್ತಿನ ಉಟಕ್ಕೆ ಹೊಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ದಸೆ ಕರುಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಬಂದು ಸಾರಿ ಹಾಳಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಳು ತೆಗೆದು ನೀರನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಶಾರ್ವತ್ವವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಚಿರರಾಣಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಟ್ಸ್‌ಮೆನ್ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸದಾಶಿವ (ಶಿಗ್ಗಾವ್).— ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಟ್ಸ್‌ಮೆನ್, ನಾನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಸಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಆವರೇಜ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹವೆಂಟೆಸಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಿಜವಾದ ಅಂಕಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನೋಡುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ೩೦-೬೦೯೦ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೨೯೦ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೨೬೪.೦ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಬಾಡಗಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೯.೬ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಗದಗದಲ್ಲಿ ೧೫೦.೬ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ೨೪೫.೦ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಹಿರೇಕರೂರನಲ್ಲಿ ೧೨೩.೭ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಕುಂದಗೋಳದಲ್ಲಿ ೧೩೦.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಮಂಡಗಿಯಲ್ಲಿ ೯೬.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಸರಗಂದದಲ್ಲಿ ೧೧೯.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ರಾಣಬೆನ್ನೂರು ೧೩೬.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ರೋಣದಲ್ಲಿ ೨೩೯.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಶಿಗ್ಗಾವ್‌ನಲ್ಲಿ ೨೩೧.೩ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಶಿರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೨೫.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಹಾನಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೦೩.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಕಲಘಟಿಯಲ್ಲಿ ೨೯೯.೫ ಮಿಲಿಮೀಟರ್, ಸಮ್ಮ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಮಳೆ ಎಂದರೆ ಸವಣೂರಿನಲ್ಲಿ ೬೫.೭ ಮಿಲಿಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರದಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಪರದಿಯನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಧಾವಿಸಿ ಈ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ಕೇವಲ ಸವಣೂರಿನಲ್ಲಿ ೮೯ ಮಿಲಿಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ರೀಟರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ಟ್‌ಮನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಈಗ ಈ ೩೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕಮೀಷನರವರು ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಬಹಳ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳದ ಬೆತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೇವಾಂಶ ಇರಬೇಕು. ಆ ತೇವಾಂಶ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇದಕ್ಕೂ ಭತ್ತದ ಪ್ರೇರಣೆ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲವೇ ಇರುವುದು. ರೈತರು ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಂಥ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಾರಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ

ತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸವಣೂರು, ಶಿಗ್ಗಾವ್, ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ರೋಣ, ಗದಗ, ಮುಂಡರಗಿ- ಈ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಏನಿವೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ದೃಶ್ಯ ಇದು. ಇದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೂಜೆ ಕಮೀಷನರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಬರೆದು ತಮಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಗೋಸ್ತರವಾಗಿ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗದಗ, ರೋಣ, ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವರ್ಕ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾರಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸವಣೂರು ಮತ್ತು ಶಿಗ್ಗಾವ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಕೂಡ ಕವರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣ ಎಗ್ಗಿಸ್ಟ್ ಆಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲದೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜನರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಾಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಣ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸ್ಕೇರಿಟಿ ರಿಲೀಫ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾಹ ಸಮೇತರಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸವಣೂರು ಮತದಾರರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೨೦೮ ಮಿಲಿ ಮೀಟರ್ ನಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೮೯ ಮಿ ಮೀ ನಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆದಂತಹ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಈಗಾಗಲೇ ಬಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ, ಕಾಂಗ್ರಾಪೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸವಣೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ೬೨ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೯ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಬೇಕೆಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ಬಂದ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ಕೇರಿಟಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ರೋಗ ಬೇರೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಕ್ಕಂಥ ಸೂರೆ ರೋಗದ ರೋಗಾಣುಗಳು ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ರಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೀರುವುದರಿಂದ ಭತ್ತವೆಲ್ಲಾ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುವಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣವೇನೆಂದರೆ ಇದು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. — ಈಗಾಗಲೇ ಶಿಗ್ಗಾವ್, ಮುಂಡರಗಿ, ಕಲಘಟಗಿ, ಹಾನಗಲ್, ಹಿರೇಕೆರೂರು, ಬ್ಯಾಡಗಿ— ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಸೂರೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ದೇವರೇ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಹುಳು ಸಾಯುತ್ತದೆ, ಆಮೇಲೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಕೊಟ್ಟರು, ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಆಯಿತು.

೧೨-೧೦ ಎ. ಎಂ.

ಮತ್ತೆ ತಾವು ಏನೇನು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ರೋಗ ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಬಣವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣ ಏನೇನೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಂತಹ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಷನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂಗಾರು ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರುನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಪೀಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ನಾವು ಹಿಂಗಾರು ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರುನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಸಹಾ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಕೂಲಿ ನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಜನರು ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಗದ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಗದಗ್, ರೋಣ, ಹಾವೇರಿ, ನವಲಗುಂದ್, ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ರೀತಿ ಜನರು, ಶಿಗ್ಗಾಂವ್, ಲಿಂಗಸುಗೂರು, ಕುಷ್ಟಗಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮದ ಚಿಹ್ನೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿವಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಜೇಯಾಲಜಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜೇಯಾಲಜಿಕಲ್‌ನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ, ಕೊರವಾರ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಈ ೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಯಂತ್ರ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ರಿಗ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ (Resolution) ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕುರುಡಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ರಿಗ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಿಣಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದೇನೆಂದರೆ;

“In the mean while they have to ensure that the vecution of Scarecity work is not held up for what is release of funds and that wages are regularly paid to the workers.

ಅಂಥ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ವೈರೋಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ವಿಚಾರಿಸಿ, ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನೆಯದಿವಸ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರವರು ಮತ್ತು ತಹಶೀಲ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಸಹ ನೋಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ : ರಣ್ಣ ಮತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಸತತವಾಗಿ ೧೩-೧೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಾಸಕ ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು, ನವಲಗುಂದ, ಲಿಂಗಸಗೂರು, ಕುಷ್ಟಗಿ, ಗದಗ್, ಬಾದಾಮಿ, ಮಂಜಂದಗಿ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಾಂಗ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಾವು ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದವು ಅದು ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಈ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಲಪ್ರಭಾ ಬಲ ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆ ನಾಲೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦ ಲಕ್ಷ ೧೬ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ನಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಕಾಲುವೆಯ ಕೆಲಸ ಸ್ಥಗಿತ ಗೊಂಡಿದೆ. ನಾವು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸಿದರೆ ಆಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ಮಹಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಳದ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಫಾಡರ್ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಯಚಂದ್ರರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಸಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಲಪ್ರಭಾ ಬಲ ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲಾ ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಣ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಮಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೯ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಮಳೆಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಕೆರೆಗಳು ತುಂಬದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೋ ಗಲಿಪ್ಪಲ್ಲ ಮಳೆಯಾದಾಗ ರೈತರು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಆದರೆ ಭತ್ತದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪೈರು ಎಲ್ಲಾ ಬಣಗಿಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಒಂದು ಬ್ಲಾಕ್‌ಪಿಂಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ

ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಕಾವುಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಆ ಭಾಗದ ಉಪ ವಿಭಾಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರಚಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸಸ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಾದ ಲಿಂಗಸುಗೂರು, ಕುಪ್ಪಗಿ, ರಾಣಬೆನ್ನೂರು, ಸವಲಗುಂದ. ಮುಂಡರಿಗಿ, ಬಾದಾಮಿ. ಗದಗ್, ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ನೀರನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ನಾವು ರಾಜ್ಯತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಅಪ್ಪರ್ ತುಂಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ೧೯೮೨-೮೩ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಸಮೃದ್ಧರಾದ್ಯಷ್ಟು ಅದೂ ಕೂಡ ಆಗದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ನಾವು ಈಗ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಬೀಷವವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪರ್‌ತುಂಗಾ ಯೋಜನೆಯು ಕೈಗೊಂಡು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಪ್ಪರ್‌ತುಂಗಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಲಿಂಗಸುಗೂರು, ಗದಗ್, ರಾಣಬೆನ್ನೂರು, ಕುಪ್ಪಗಿ ಮುಂಡರಿಗಿ, ಸವಲಗುಂದ, ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿ. ರೋಣ. ಯೆಬ್ಬಗಿ, ಗೇಜೆಂದ್ರಗಡ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಪ್ಪರ್‌ತುಂಗಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ೬ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಲಪ್ರಭಾ ಬಲದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಪ್ಪರ್‌ತುಂಗಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ಸಸ್ತು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ.ವಿ. ಪುರಕುಳಿಟ್ಟೆ (ಧಾರವಾಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮೃದ್ಧರಾದ್ಯವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೃತಕವಾಗಿ ಮಳೆ ತರಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ರೈತರು ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಗಳು ಒಣಗಿಹೋಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಡ್ಡಿ ಸ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಸ್ತು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಸ್. ಮುತ್ತಿನಪಂಡಿ ಮಠ (ಗದಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮೃದ್ಧರಾದ್ಯವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೨-೩ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಜಿಟ್ಟಿರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ ಸಮೃದ್ಧರಾದ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ೨೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಇನ್ನಿತರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಳೆಯಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧರಾದ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಹೊದ ವರ್ಷ ಸಮೃದ್ಧರಾದ್ಯ ಭಾಗದ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ

ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೊದ ವರ್ಷ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಗದಗ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರ್ಧಭಾಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಸಿ. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಕಟ್ಟಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಓನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಅಪ್ಪರಂತಂಗಾ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮುಂಗಿಸಿದರೆ ಸತತವಾಗಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಗದಗ್, ರೋಣ, ಮುಂಡರಗಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ರಾಯಚೂರು ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಹಣ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಹಣ ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ೩೦ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಡಿ.ಸಿ. ಅವರು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ೩-೪ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ.ಬಿ. ಭಾವಿ (ಮುಂಡಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶಾಸಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿಲ್ಲ. ೫ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಿತ್ತನೆ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದನ ಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಡಿ.ಸಿ. ಅವರು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಳದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಡಿ.ಸಿ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರನ್ನು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅವರನ್ನು, ಪೈನಾನ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿ ನಿಜವೋ ಅಥವಾ ಸುಳ್ಳೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರ ಸಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ೫೨ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪೈಕಿ ೩ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಮಳೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಶಾಶ್ವತ ವಾದಂಥ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರವಾದಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡು ಈಗ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಕರರಿಗೆ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗಂಗಣ್ಣ (ಕುಷ್ಟಗಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಸೀನಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ವಾದಾಂಥ ಲಿಖಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತ ವರ್ಗದವರ ಪರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪದೇ ಪದೇ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದರೆ, ಬಿಜಾಪುರ, ರಾಯಚೂರು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ: ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್ ಹಾಗೂ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು. ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಾಮದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಆಸ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೩-೭೪ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿತು. ಪದೇಪದೇ ಬರುವಂತಹ ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಒಂದು ಖಾಯಂ ಆದಂಥ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ, ರಾಯಚೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀದರಂತಹ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹೈದರಾಬಾದ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೆಲ್-ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಂಚಾಯತ್-ರಾಜ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರು ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ, ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ಆಸ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪದೇ ಪದೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬರಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಯಾಲಾಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಇಂತಹ ಕಡೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆದರೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೋರ್-ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡ ಜ್ಯಾಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ನೀರು ಸಿಗುವಂತಹ ೩-೪ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಯಾಲಾಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಗುರುತು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಂದಾಗ ಕೂಡಲೆ ಆ ಗುರುತು ಮಾಡಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ತೆಗೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಗರ್ಭ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕ ವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ ೧೫ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ೮ ಇಂಚು ಮಳೆ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವ ಹಾಗೆ ಎಂದೂ ಅಂಥ ಮಳೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆದದ್ದನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ೧೦ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆ ಆದ ಕಡೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿದೆ. ಆಗ ಆದದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುನಃ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ, ಪೈರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳವನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕುಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕುಷ್ಟಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುಮಾರು ೧೨ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಮಂಜೂರಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಪಾವತಿ ಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಚೆಲಿಗಾಂ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತೀವ್ರ ಗಮನ ನೀಡಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿರುವ ಕಡೆ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗ

ಲಾಡಿಸಲು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾಗಲೀ ಆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸಕ ಮಿತ್ರರಾದ ಮತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಯವರು ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿನಮೆಡಿಮೆಂಟ್‌ನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪರ್ ತುಂಗಭವ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮುಂಡರಗಿ, ಗದಗ್, ಕುಷ್ಟಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕುಷ್ಟಗಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲಿಂಗಸಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸೋಮಪ್ಪ (ಕೂಡ್ಲಿಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಉಳಿದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಈ ಒಂದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡ ಕಳೆದ ಬಾರಿ ತತ್ಪಾಯಿತು. ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೭ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ತೀವ್ರ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಏನಾಗಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ತಾವು ವರದಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಾಬಿಗೆ ಹಣ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಡಿ. ಸಿ. ಯ ಕೌಂಟರ್ ಸಿಗ್ನೇಚರ್ ಆಗಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅದರ ಅದು ವಾಪಸ್ಸು ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಒಂದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಕ್ಸಿಕೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ಡಿ. ಸಿ. ಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪುನಃ ಡಿ. ಸಿ. ಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ (ತಡವಾದ ಕಾರಣ) ಆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರಾಡುತ್ತಿರತದ್ದು ಅದು ಬಹು ಪಾಲು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಮಂಜೂರಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಟಾಟ್ ಡಿಸಿಷನ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ವರದಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಫೈಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಪುನಃ ಬೇಕೆಂದು ತರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ, ೨೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೮-೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಖೋತಾ ಆಗುವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ನೇರವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ನೀರು ತರಲು ಟ್ರಕ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಕ್ಸ್ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಾದರೂ ನೀರು ತರೋಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳು ಬತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಇದೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ವೈಫುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆ ವೈಫುಗಳ ಮುಟ್ಟುಕ್ಕಿತ ಕೆಳಗೆ ನೀರು ಹೋಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಆಲೋಚಿಸ

ಬೇಕು. ಈಗ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇರತಕ್ಕ ಆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನೂ ದರೂ ಅಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಲಿಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಳವನ್ನು ಲೆವಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ದಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಬೇಡಿ ಎಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಜೋಳದ ದಾಸ್ತಾನು ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದಾಸ್ತಾನು ಇದೆ. ಅಂಥ ದಾಸ್ತಾನುಗಾರರ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಪರಿಸಿ ಅಂಗಡಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಗೋಡ್‌ಡೌನ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ದಾಸ್ತಾನು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, ರಾಗಿ ಒಯ್ಯು ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ೯ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ೯ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ರೈತರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೊಲವನ್ನೇ ಉಳುವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ೯ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಅಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರೂ ಅದರಿಂದ ಏನು ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಗರಿ ಮೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ದನಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಗಿರುವಾಗ ಸಾವಿರಾರು ದನಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೃತಕ ಮಳೆ ತರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ (ಮಂಚಿತವಾಗಿ) ಕೃತಕ ಮಳೆ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕೇನೇ ಪಕ್ಷ ರಾಗಿಯನ್ನಾದರೂ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕೃತಕ ಮಳೆ ತರಿಸಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಲೋಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಕೃತಕ ಮಳೆ ತರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

AT 12 NOON.

† SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, the other day we raised this question in the House with regard to the Kolar District and now, subsequently, it has come in a form of discussion under Rule 312. I will confine myself to Kolar District. An amount of Rs. 80,25,000 was released upto 31st March, 1981 and the Government have spent Rs. 69,31,000 on relief works, so far. I would like to know from the Hon. Minister for Revenue, is it possible for him to say that which are the areas that have been affected more and whether there was any census conducted to assess the number of families affected by drought?

MR. SPEAKER.—The Hon. Minister gave monthwise information in addition to a Statement.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Can the Hon. Minister give the number

of people coming forward to work on relief works and whether the government will be able to absorb them? Sir, for the last 2 years there is no rain at all. The farmers have sold their cattle and bullock-carts. For the last 2 years, they are maintaining themselves with pledging their ornaments and jewels whatever they had. They are actually without money and now the Government is providing them with relief works for such of those agricultural labourers depending upon the agriculture. I suggest the government to provide atleast some loan for them for deepening their wells so that they can engage themselves in work and some other small and marginal farmers too. Some borewells have been dug here and there, many of which have gone out of order within a couple of weeks, some have been broken, in some borewells there is no water at all and in some borewells there is salt water. This is the position. What is the good of having a borewell? In some villages, there are some individual open wells. I think, it would be better, if the government could think of deepening them and instal a pumpset so that the entire village can get water. There is no proper inspection of affected areas either by the government or the Minister concerned. In Kolar, they have taken up 864 relief works. I would like to know from the Hon. Minister for Revenue, how many works have been inspected out of those 864 by the Deputy Commissioner, so far? The Deputy Commissioner or the Divisional Commissioner or the Commissioner for Development, they never visit any place. The Deputy Commissioner goes to receive the Development Commissioner, he straight away goes to Guest House, never comes out and never gives a report. Has any Development Commissioner visited and inspected any Scheduled Caste Colony having a borewell, so far? The Development Commissioner must go to the work spot and find out what is going on. They do not visit. Has any Divisional Commissioner visited any village where the relief work is going on? They just come here and speak sophisticated english and somehow convince the Minister. They say something and go away. Has any Minister inspected these works during his tour? Have they seen at any time, whether a village has got sufficient drinking water or fodder? During the year 1978-79, Karnataka produced 74,000 tonnes of foodgrains. During the year 1979-80, we produced about 54,000 tonnes of foodgrains. If this downward trend in production of foodgrains further continues, again there will be a scarcity in the very near future and the prices of all essential commodities will shoot up. What action the government has taken, except saying some few thousand relief works have been taken, here and there? Is that enough? They may say that foodgrains are available in all Fair Price Shops at a cheaper or a subsidised rate of Rs,

2.10 or so. But, it is very high for a worker who gets only Rs. 5 per day on relief works. Will it be possible for him to feed 10 months within Rs. 5/-? I request the government to please enhance their wages. We have all been elected on the votes of these farmers and agricultural labourers I request the Government to think seriously over this matter. In Kolar district, most of the people eat Ragi Ball. When Ragi is not available in Kolar district, they give one bag for 20 villages. Is it sufficient? Those were the days, when we used to bring bags of foodgrains for one or two rupees. Now, we have to take bags of rupees to bring a bag of foodgrains. I would like to know from the government the action taken to supply adequate quantity of Ragi to Kolar.

What is requirement of foodgrains in every village ? That has not been mentioned in the report given to me. What is important for every man ? Food is most important. Kindly see that you provide Ragi in substantial quantity to Kolar district because Ragi is the staple food in Kolar district. Please also provide Wheat and Jowar to Gulbarga, Bidar and provide the required quantity of foodgrains to every village. Sir, I am coming from a scarcity area and so I am very lean.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ದುದೈವಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರು ಜಾಸ್ತಿ ರಸ್ತೆ ಚನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಲುಪುವವರೆಗೆ ಹಸಿರಾಗಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗ ಕ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ದುದೈವಕ್ಕೆ ಶಾಸಕ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರು ಏಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮಗು ಲಲ್ಲಿ ಬಡವ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ತುಂಬ ಅಪಮಾನ. ಈಗ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Then Sir, people are really suffering in Kolar district for want of foodgrains. There is a river calld 'Palar' which means a river of milk. But there is not even a single drop of water. In your report you say that you have given instructions and the Deputy Commissioners have already been permitted to grow short duration fodder crops alongside river beds. Sir, where are the river beds ? You have given these instructions only after six months. You should have done it in the month of January itself. Then, I will speak about your Study Team. Do you know as to how your Study Team comes and how do they inspect ? You Divisional Commissioners' and Deputy Commisisoners' style of walking and their

style of movement is different. Not even a small dust will deposit on their dresses. They will not go to the work spots. They will stand somewhere and see the works from half a furlong or one furlong. What do they know about works? Have they at any time experienced hunger? Have they at any time experienced the scarcity of drinking water? No, Sir, the Hon'ble Minister for Revenue will agree with me that when there was scarcity in Gulbarga, Bidar, the Government has spent Rs. 63 crores. Now, nearly $\frac{1}{3}$ of the Karnataka State is under the grip of scarcity. We have got officers who are good in English and who can draft well. But is it enough? They must have practical experience. They have spent Rs. 63 crores. Nevertheless, substantial amount out of Rs. 63 crores went to Gulbarga, Bidar, Bijapur and part of Belgaum.

MR. SPEAKER.—Your district is released Rs. 1.11 crores on 30th June.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—It is not sufficient. What is your budget amount? Are you spending the amount according to the financial position?

MR. SPEAKER.—The amount spent upto 15th June is Rs. 65 lakhs.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, it is not sufficient. Has the Government made any assessment as to what is our requirement? Sir, you are expecting a team from the Government of India and they are yet to visit. Nearly $\frac{1}{3}$ of the Karnataka State has not received rains for the last two years. Your budget provision is not at all sufficient. This is a natural calamity and the Government of India must come to your rescue. Last time, the Hon'ble Minister for Revenue went to Delhi and I was told that the Government of India gave some money. I do not know as to how much they have given. Whether that money could be used for other purposes than the relief works? Then Sir, there are Rigs the Government have not provided mechanics to set right the rigs, when they go wrong. You always say that some Rigs have gone out of order. You must provide Mechanics to set right the Rigs as soon as they go wrong. When you get rain, you will forget about the Rigs. So, scarcity relief works must be done on a war footing. Kolar district is always a drought prone area. You must have a permanent measure not only in Kolar but throughout the Karnataka state. You must have a permanent body which will take care of the scarcity relief works. Sir, I do not know and I am not a Scientist. Is it possible to have artificial rain in the area, where there is no rain? Your officers do not know anything...

MR. SPEAKER.—Do not be so obsessed. There should not be that much of obsession.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I am only asking them—whether they could give us some suggestions. Sir, digging of borewells and providing water supply is the primary duty of the Karnataka Urban Water Supply and Drainage Board. You will take some money from them and give it to the concerned Deputy Commissioners. The Deputy Commissioners are authorised to locate the spot and then to order for the digging of bor wells.

So, I ask them whether it is possible to have artificial rains when there are clouds. If there will be no rains in these one or two months, as I have said, the cattle will disappear.

MR. SPEAKER.—Let us not wish so.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Let us not. But they must take action to prevent it. Then, they will go to temples also to pray for rains as if my praying they will get rain. I do not believe it.

MR. SPEAKER.—Ask Sri Hanumegowda.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Why should I ask? I speak for myself. I do not speak on behalf of Sri Hanumegowda. What I believe, I will say. What he believes I am not bothered. But this is all for diverting the attention of the masses, so that they may think “Oh, Government is praying for rains and we will get rains and we will get rains.” By praying if they were to get rains, they could have got it last year itself. Therefore, they must take immediate action. I have been seeing that in villages they are given buckets of water. That is not sufficient. The tahsildars and the Block Development Officers are not able to attend to it. Till we get rains and people are rehabilitated, the Government must postpone the recovery of loans in all the places where there is security. What do you say Sir? At least give them some relief. Do not harass them when they are suffering.

SRI H. T. KRISHNAPPA.—Correct.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Some people from Sri Krishnappa's constituency go from Mandya to Mysore for Coffee.

MR. SPEAKER.—Sri Krishnappa is from Nelamangala. He comes from the worst affected area.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—But by seeing him it does not reflect that he comes from the worst affected area.

MR. SPEAKER.—That is a different matter.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—That is different, but please help them. Spend more. What we have spent is insufficient. The amount of Rs. 6 crores that you have got is insufficient when compared to the massive programmes that should be taken in those areas. Please help them at the time of need and distress.

MR. SPEAKER.—None of you have given the names to Speaker. There is another item in the agenda. We have to finish that also. It is already 12-30 now.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ (ಕಡೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಅದು ಬಹಳ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಜಿಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೊರ ನೋಟ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯ (ಎ) ಪ್ರಕಾರ, ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ೨ ಲಕ್ಷದ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಲ್ಲಿ ೭೭ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿನೇ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಒಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅದರೂ ಕೂಡ ಆ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಹಳೆಯದನ್ನೇ ರಿವೈರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದರೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ೨ ಲಕ್ಷದ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೨-೩ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತೋಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ೨ನೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ೭೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ರೀಲೀಸ್ ಆಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು (ರೀಲೀಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು) ೭೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅದರ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಇರಬಹುದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ತಾನೇ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಹೇಳಿಕೆಯ (ಬಿ) ಕಲಂ ಅನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಹೇಳಿಕೆಯ (ಸಿ) ಕಲಂ ಅನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೋರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿರುವುದು ಸ್ಪೆಟ್ ಸೆಕ್ಯೂರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೫೫, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ೧೬೦, ಸ್ಟೇರ್ಲಿಟಾಗಿ ರೀಲೀಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಡಿ.ಡಿ.ಸಿ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಲ್ಟಿಟಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರು ದುಡ್ಡು ತೋರಿಸುವುದು ಕನ್ನಡಿಯ ಗಂಟಿನ ಹಾಗೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡದೆ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಇಲಾಖೆಯ ರಿಂಗ್‌ಗಳು ೧೬ ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

MR. SPEAKER.—Kadur is a border of Chitradurga District. Part of Tarikere Taluk and full of Kadur Taluka except a small portion adjoining Chickmagalur Taluk.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಟೀ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಎಲ್ಲ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ. — ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೇ ೨ ½ ಲಕ್ಷದ ೭೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೭೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಜಿಪ್ಪ ಆಯಿತು. ಈ ಸಾರಿ ೭೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಮನುಮಂಗಡ. — ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ದುಡ್ಡು ಹೇಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ. — ಇದತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಕಾಸುರನಿಗೆ ಒಂದು ಸೇರು ಮಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, ರೈತರೆಲ್ಲಾ ಕಾಫಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ೫೦ ಎಕರೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ೨೫ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೬ ಅಂಕ ಭಾಗ ಬೆಳೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಕ್ಷಾಮದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಮೇಲ್ವಿಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಪೇಟೆ ಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅದು ಹಾಗೆ. ಇದು ಒಗೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಭ್ಯಾಸ. ಈ ಅಳತೆ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಅದೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಷ್ಟು ಹಸಿರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಿಂಗಟಗೆರೆ ಮತ್ತು ಯಂಗಳಿ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಂತೂ ಏನೇನು ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ವಸೂಲಿ ಬೇರೆ ಮೂನ್ನೆ ತಪಶೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿ ಬೆಳೆ ನೋಡಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಡವರನ್ನು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಒಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾಡಿದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಪಶೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಸೂಲಾಡಿದರು. ನಮ್ಮದು ಮಲೆನಾಡಾದರೂ ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೧೨-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ? ನಮಗೇನೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ದಿವಾಕರ್. — ಮಲೆನಾಡಿಗೂ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟು. ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ. — ಅಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಫಾಟ್ ಪಾರ್ಷಿಪ್ಪ ಇದೆ. ಅಲ್ಲೇನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಮಂಡಿಗೆರೆಯಿಂದ ತಾವು (ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಎನು ಕಡೂರಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಏನು ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಇದ್ದರೂ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಅವರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುತಾಪ ಬರಬಹುದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮದೂ ತಪ್ಪಿದೆ. ಡಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಮಿಷಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾವೇನೂ ಮಾಡೋಣ ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲ ಇದ್ದಾಗ ಹೇಗೆ ಅಗೆಯುವುದು ? ಮಳೆಗಾಲ ದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ? ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಮುಂದುವರೆಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮಳೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಕೌಂಟರ್‌ಬಾಟಿಂಗ್, ಸ್ಟೇಷಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯೇನಂದರೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡು ಲಕ್ಷ, ಎರಡು ಕೋಟಿ, ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ, ಒಂದೂಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಯೆಂದರೆ—ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನವನೂ ಇದ್ದ, ಕಾಯಿನವನೂ ಇದ್ದ. ಮಳೆ ಬಂತು. ಉಪ್ಪಿನವನು ನನ್ನ ಉಪ್ಪೆಲ್ಲಾ ಕರಗಿಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಾಯಿನವನೂ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡ. ಉಪ್ಪಿನೋ ಕರಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಾಯಿನವನಿಗೇನು ತೊಂದರೆ ? ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ದಾರುಣವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಊಟ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಿದ್ದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಲತಿ ಕ್ರಮ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

† SRI M. ABDUL LALHEEF (Kolar).—As per the statement of the Minister, the utilisation is only 15 percent of the release. The reason for this is, as I know, because from the very starting of this work, I have been continuously representing that the system, the norms for execution of works is such that this amount can never be utilised. The Public Works Department takes up the work in Hobli where the Junior Engineer is in-charge of this work. He cannot take up another work because he is the only person and this needs his personal supervision that this work has to be carried out. I do not think any District will be in a position to utilise this amount completely if these norms are to be followed. I would request the Hon. Minister to see that some extra staff are appointed or see that some graduates under employment affirmation scheme are appointed and see that the work is completed. Such arrangement has to be made if at all this amount is to be fully utilised, otherwise it is highly impossible. One more thing Sir, If I ask the Engineer to take up certain road under this release, he will say that he is waiting for the remins because the

work turned out will have certain relation. Mostly the works are started where there is no rain. If the execution of this work has to wait for rains, I do not think that the work will be carried out at all. Therefore, this type of imposition that they have placed should be removed and they must think of certain regularisation. Another very important thing is about Relief Work. Another hon. member has hinted about this but he was not clear. The usual course of administrative norms should not be applied when there is an emergency. For example, our District gets only Rs. 5 lakhs. Our minimum need was Rs. 50 lakhs. So we could not utilise that for about 3 to 4 months and when we get some more money and clearance, we can distribute. When an emergency is there, the usual course of administration should not be adopted and some extra powers should be given of the Deputy Commissioners or the Divisional Commissioners or concerned persons. Unless he is vested with those powers to take spot decision, things will not improve. Sir, apart from having the drought, my District has Uji fly means which is adding fuel to the fire. I wish if the Hon. Minister could utilise some of these grants in consultation with the Minister for Sericulture to provide some sort of relief to labourers who are engaged in sericulture. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ (ನಾಗಮಂಗಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಬಿದ್ದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ನೂಡುವುದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೇವಲ ೨೦ ಅಂಗುಲಗಳ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ. ದಿವಂಗತ ಮಾನ್ಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ದೂರವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೧ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಲ್ಲೂ ಸುಖಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಒಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಯಾರಾದರೂ ಹಳಬಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಗಮಂಗಲದ ಜನ ಆದಾರವನ್ನು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಭದ್ರಾದ್ರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೩೦ ಭಾಗ ನಾಗಮಂಗಲದವರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ನಾಗಮಂಗಲದವರು ಒಂದೂವರೆ ಏರಡು ಲಕ್ಷ ಜನರಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಿಗಳೆಂತಕ್ಕ ಎಚ್ಚರವಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಬೋಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಟಕಾ ಹೊದೆಯುವವರು ನಾಗಮಂಗಲದವರು. ಏತಕ್ಕೆ ಹೋದರು? ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಜನ ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜಟಿಕಾ ಅಲ್ಲ, ಕೋಡ್.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಂದರೆ ಬಡತನದ ತೀವ್ರತೆ ಅವರನ್ನು ಅಷ್ಟು ದೂರ ತಳ್ಳಿದೆ. ಅವರು ಹೊಟ್ಟೆಪಾದಿಗೋಸ್ಕರ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಬೀನಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿತೇತಗಳನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡೋಣ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರದೇಶ ಮಿಡ್ಲಿ ಫಸಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಅಂಗುಲಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕ್ಷಾಮವಿಚಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೀತಿ ಅದರೂ ಕೂಡ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವೊಂದರಿಂದಲೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನವುದು ನನ್ನ ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಜನಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು, ಅನಾರೋಗ್ಯವಾದ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಜನರು ನಾನಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗುವುದು, ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದ ಸಿದ್ಧತೆ ಎಂದು ನಾವು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಚಾರವಾದರೆ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಆ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ, ಆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೀರು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಪಾಂಡವಪುರ, ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ, ನಾಗಮಂಗಲ, ಬಸರಾಳು, ಈ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಸಮೀಪ್ಯ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಬಂದರೆ ಬೇರೆಯವರ ವೆನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಶ್ರಯ ಬೇಕಾದ್ದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಅವಮಾನಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆಯೋ, ಕ್ಷಾಮ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೋ, ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ವಿತೀಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನವಿ, ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವು (ಸಿ) ಲಿಸ್ ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಂದೂ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆಪರಿಂದ ಶಿಫಾರಸು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇಷ್ಟೂ ಎಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೋ, ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ (ಸಿ) ಲಿಸ್ ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ. ಯಾರೋ ಅಧಿಕಾರಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಬೂಬು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಹಂಚಿಕೆ ವಿವರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ತಾವು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೂಲಿ ಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ವಿಚಾರವಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಇಲ್ಲ ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಹಣವನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನವಿ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಮ್ಮಯ್ಯನವರು ದಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು,

ಅದೇ ವಿಧದ ವಿಳಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಸಮಗ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಒತ್ತರಕ್ಷಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೋ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೊಂದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಡೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ ಸವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದು, ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಬಂದೇ ಬಂದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮಿರ್ಕು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಂತಿಮದ ಆಧಾರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಉಂಟು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹು ಮತು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದು ನನ್ನ ವಾದ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಇವರ ಯಾವುದೋ ಬಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯಗ್ಯೋಸ್ಕರ ಕುಳಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರಿಕ್ವಾರ್ಡರೂ ಕೂಡ, ಅಲ್ಲದೇ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ದಯಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಬಂದು ತಪ್ಪನ್ನು, ಪಾಪಕ್ಕೂ ವಸ್ತು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಬಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಜನರು ಓಟು ಕೊಡಿದ್ದು ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಆ ಜನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಪೂರೈಸಿ, ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತೀವ್ರತರ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿ ಸಮಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದರೂ ತೀದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನೌಕರರಾಗಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಆರೈಗೂ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಕಟುಪಾದ ಬಾಡ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಬಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಟ್ಟವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೇನೋ ಅದೇ ತರಹದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ವಿಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದುರ್ದೈವಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಳ್ಳಿಯವರು, ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾವು ಬಹಳ ಬಲಿಷ್ಠರು ನಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಕೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಬಂದು ವಿಧವಾದಂಥ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕೂಡ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು. ತಿದ್ದಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಬಳ್ಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿವಾದಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾದ ಕಳಕಳಿ. ಅನುಕಂಪ, ಯಾರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಯಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಚ್ಛು ಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಜನಗಳ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸೇಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿರೂ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ (ಕಂಡಗಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಜಯಚಂದ್ರರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆ ನೀಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬಂದೆರಡು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿನಿಮಯ ವೇಜಸ್ ಬಿ ರೂ. ಏನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಹಾಕಿ ೮-೯ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಕೊಡುವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೋ ಹೊರತು, ಬಿ ರೂ. ಕೊಡುವ ಕಡೆಗೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆದೇಶ ವನ್ನು ನೀಡಿ, ಒಂದೇ ಸಲ ೧೦-೧೨ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಿನಿಮಂ ವೇಜ್‌ನ್ನು ೫ ರೂ. ಎಂದು ಯಾವುದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಪದವೀಧರರು, ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಏನಿದಾರೆ ಅವರು ಇವತ್ತು ಬಿದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೇ ಈ ಕೆಲಸಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚರಣೆಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಅವರನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ, ಯಾರು ಮಂತ್ರಿ, ಗುಡ್ಡಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೩-೪ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಚಾನಲ್ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯಾವ ಕೆರೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಹಕ್ಕಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ. ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಲ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷವೂ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಾಲದ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—You can just talk. I will not ask the Minister to reply.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ.—ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಇದುವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡಲೂ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪುರ್ಗಿ (ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಈ ಒಂದೇ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸುಮಾರು ೧೩-೧೪ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆತೆಯೇ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಕಡೆ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರಾದ ಆರ್ಯಗಂಧರರೂ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿಂಥ ಹಣ ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.!

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಒಲಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು, ಸೂಪರ್

ವೈಸರ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ವಿರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಜನ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೭೫ ಜನ ಮೆಕ್ಯಾನ್‌ಕಲಿಸವರೂ ಉಳಿದವರು ಸಿವಿಲ್‌ಸವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೩-೩ ಜನ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸದಸ್ಯರು ಗಳೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ೨೦-೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ನ ಕೆಲಸ ಕೆಲಸ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೀಫ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ವಿಶಾಖಾ ಇರಿಗೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ...

ಡ್ರೀ. ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮು.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲ.

೧-೦೦ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ ೩೦೭, ೩೦೯, ೩೧೩, ೩೩೭, ೫೩೭ ಮತ್ತು ೩೦೬ನೇ ಪ್ಲಾನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರೇ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೋ ಆದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಅವರೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪ್ಲಾನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಹಣವನ್ನು ಆಲಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಣ ದುರಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ದೂರು ಬಂದಿತ್ತು. ಹಣ ದುರಪಯೋಗವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ಲಾನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹಣವನ್ನು ಹೊಡೆದುಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಎಷ್ಟೋ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರು ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ವರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರವರೇ ಹೇಳಿದರು. ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ, ಬಂಡಿಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ಲಾರಿಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಸುಮಾರು ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡಿಕ್ಕಿಂಗ್ ವಾಚರ್‌ಗಾಗಿ ಹೊಡೆಸಲಿ ವಿರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರ್‌ಎಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ಸ್ಟೇಶನ್‌ನ ಫಂಡ್ ಎಂದುಹೇಳಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಪಿ. ಮಂದಗಲ್.—ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ವರ್ಕ್ಸ್ ಜೂನ್ 20ರಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೨೦ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ, ೫೦ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ೫ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರುಬಾವಿಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ ಒಂದು ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ರಿಗ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಟಿಸ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವು ರಿಪೇರಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವೈಸ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು, ಆಯಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಏನೇನು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏತಕ್ಕೆ ಅವರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ, ಫಂಡರ್ ಮತ್ತು ಫಂಡ್‌ಗ್ರಾನ್ಸ್ ಕೊರತೆ ವೇಜಸ್‌ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀಗಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವೇಜಸ್ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ ಅಂದರೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸ್ಕೇರ್‌ಸಿಟಿ ತೊಂದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ೫ ರೂಪಾಯಿಲ್ಲ, ೪ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಇದನ್ನು ಎನ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ರಾಗಿಯೆಬೆಲೆ ಎರಡುರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಐದು ರೂಪಾಯಿ ವೇಜಸ್ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಸಾಕಾಗುವುದನ್ನು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಪಿ. ಮಂದಗಲ್.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವೈಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇನ್‌ಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರು, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವೈಸ್ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮಿ‌ಮೆಂಟರವರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ರಾಗಿಯ ಕೊರತೆ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಹೋದವಳು ೧೯೮೦-೮೧ ಕ್ಷಾಮ ಇದ್ದುದರಿಂದ ರಾಗಿಯ ಬೆಳೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನೀರಿಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರೋಕ್ಯೂರಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಹೋದವಳು ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ೫೬ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಬೆಳೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ೨೬ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಡಿಫೆಸಿಟ್ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ತರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯದಿಲ್ಲ:

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ದನುಮೇಗೌಡ.—ಒರಿಸ್ಸಾದಿಂದ 35 ಸಾವಿರ ಟನ್ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ಸಾ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬದಲು ಅಮೇರಿಕಾ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ದನುಮೇಗೌಡ.—ನಾನು ರಾಗಿಯೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ತರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ ಜಿ ರಾಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೈರಾಸಿಟಿ ಬಂದಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ರೈತರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಏನು ಕಳ್ಳಂ ಬೆಳೆ ಕೆರೆ ಒಡೆದು ಏನು ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪೈರು ಪಾಳಾಗಿದೆ, ಅಂತಹವರಿಂದ ಏನು ರಿವಿನ್ಯೂ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸೊಸೈಟಿ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದದ್ದು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ರೈತರಿಂದ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡಬೇಡಿರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಆರೈಗಂ ಅವರು, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೇಳುವ ವರು ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ನಾವು ಏನು ರಿಲೀಫ್ ಕೇಳಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬಾರದು ಎಂದಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿವರಣೆ ಇದೆ.

Number of villages affected	:	2,811
Number of Population affected	:	11.70 lakhs
Number of Agricultural labourers affected	:	1.13 lakhs
Number of small farmers affected	:	0.58 lakhs
Number of marginal farmers affected	:	0.99 lakhs

ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಬಂದು ತಂಡ ಕೂಡಾ ಬಂದು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ತಂಡ ಕೂಡಾ ಬಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಆ ತಂಡದವರು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದೂ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನೋಡಿಬಾರೆ. ಅವರು ಬರೀ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಒಳಹೋಕ್ಕು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ

ಬೇಕು ಎನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹಾ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೇಪರ್ ಅನೌನ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿಯಾಣಾ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಕನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮೋವಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು ಕೋಲಾರ, ತಮಕೂರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆ ಇರಬಹುದು, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇರಬಹುದು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಎಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಕ್ಷಾಮ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ರೈತರಿಗೆ ಪುನಃ ಬೆಳೆ ಕೈಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಮಳೆ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅವರು ಬರೀ ನೀರು ಕಂಡಿರುಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಳೆ ಬಂದು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ನೀರು ಬಂದಮೇಲೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಸಬೇಕೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿ. ಕಾಲುವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ರಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಜೋಳವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಈ ಸದನದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಪರ್ಮೆನಿಟ್ ಸಲ್ಯೂಷನ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಾನ್ಸಿಲ್ಟೇಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿನ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆರಿತುಕೊಂಡು ಏನು ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏನೇನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದರ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ೧೦-೧೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಪ್ಪಾಜಿ.—ದನಗಳ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿ.ಎ.ಪಿ.ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಮುಖಾಂತರ ಹಾಗಲೇ, ಅಥವಾ ಇತರೇ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ...

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮು.—ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಲಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮೇವನ್ನು ಸರಬರಾಜುಮಾಡುವ ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು...

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖಾರ್ಗೆ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಕೂಡಾ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಲಾರಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಖಾಸಗೀ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೂಡಾ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

MR. SPEAKER.—Now, the House stands adjourned to meet at 1.00 p.m. on Monday.

(The House adjourned at Eighteen Minutes $\frac{1}{2}$ past One of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday the 6th July 1981.)